

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

PRETIULU ABONAMENTULUI. Pentru Austro-Ungari'a: Pe unu annu 5 fl. — cr., pe 1/2 annu 2 fl. 50 cr. Pentru Romani'a si strainetate: Pe unu annu 14 fr., pe jumetate annu 7 franci.	PRETIULU INSERTIUNILORU: Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.; si mai sus 5 fl. v. a.	Correspondentiele sè se adreseze Redactiunei „BISERIC'A si SCÓL'A.“ Èr banii de prenumeratiune la TIPOGRAFF'A DIECESANA in ARAD.

Reuniunea fe meiloru romane din Arad si provincia.

Ni-se spune, ca comitetulu provisoriu alu reuniunei femeiloru romane din Arad si provincia a emisu catra publicu listele pentru inscrierea de membri, si ca reuniunea in curend se va constitui in modu definitivu.

Noi ne-am espusu si la alte ocazioni vederile nóstre asupra culturii femeii romane; èr cu privire la reuniunea femeiloru din Aradu am scrisu in numerulu 44 din anulu trecutu urmatórele:

„Reuniunea femeiloru romane din Arad prin statutele ei are dupa noi unu feliu de preferintia facia de statutele altoru corporatiuni de acestu soi.

„Acèsta reuniune este o persóna juridica, recunoscuta de statu, dar in acelasi timp este intrata prin statutele ei in cadrulu organismulu bisericeii nóstre si facia de administratiunea bisericeii ocupa in organismulu acestei'a unu locu si o positiune, pre carea dupa statutulu organicu o ocupa comunele bisericesci.

„Care va se dica reuniunea femeiloru romane din Aradu este o corporatiune cu menitiunea de a sustiené o scóla confessionalu, si intru sustienerea acestei'a, intru aplicarea profesoriloru, in ceeace privesce inspectiunea scolaria se bucura de acelasi drepturi si prerogative, pre cari le au corporatiunile bisericesci.

„Done advantage potu se isvorésca, si voru isvorí de sigur din acèsta imprejurare pentru reuniune, si amendóue de mare importantia pentru ajungerea scopulu si anume:

1. Reuniunea intrandu in organismulu bisericeii face parte din unu organismu, alu carui scopu supremu fiend crescerea, neaperatu va aflá in biserica unu mare sprijinu intru realizarea acestui scopu. Biserice'a din intréga dieces'a este óresicum angageata, cá dupa potintia se sprijinésca reuniunea, si in cadrulu legii se lucre la crescerea femeii romane.

2. Inrandu reuniunea in cadrulu organismulu

bisericeii se pune sub scutul legii nóstre fundamentale, si cá atare are in acèsta lege unu scutu puternicu, carele o va scuti de multele fluctuatiuni, la cari de altcum ar fi potutu se fia espusa. Caracteristic'a bisericeii si in ceace privesce legislatiunea si in ceeace privesce administratiunea, este: ca biserice'a legata fiend in tóte agendele sale de principiile cele vecinice ale evangheliei, representa unu feliu de stabilitate, unu feliu de mersu progressivu atât in mersulu ei culturalu, cât si preste totu intru a face binele.“

Acèstea le-am scrisu noi in anulu trecutu, dupa pace statutele reuniunei au fost aprobate de inaltulu guvern.

Acum acèste statute s'au completatu prin suplementulu, carele norméza reportulu dintre reuniune si biserica. Si onoratulu publicu, carele a cetitu atât statutele reuniunii femeiloru romane din Arad, cât si suplementulu loru aprobatu de forulu confessionalu competente, de venerabilulu consistoriu si sinodu eparchialu din Arad — si-a formatu de sigur convingerea, ca in vederea scopulu celui mare, ce-lu urmaresce reuniunea din partea factoriloru competenti s'a facutu totulu, pentrucá reuniunea inca dela intrarea ei in viétia se dispuna de intregu aparatulu socialu si bisericescu pentru o realizare succésa a acestui sublimu scopu.

Vorb'a este, cá prin reuniunulu femeiloru romane din Aradu si provincia se inlesnindu crescerea femeii romane in spiritu per eminentiam bisericescu si nationalu. Se inlesnism adeca familielóru nóstre din Arad si provincia crescerea fetitieloru prin ridicarea unei scóle cu internatu aici in Aradu, puse sub ingrijirea reuniunei si cu ajutorulu si sub auspiciile bisericeii.

Trebuinti'a unei astfelu de scóle este de multu semtita in pàrtile nóstre. Si daca pana acum acèsta scóla nu s'a potutu infientiá, credinti'a nóstra este, ca perderile suferite din lips'a aastei scóle se voru resplatí prin imprejurarea, ca scól'a ce se va infientiá prin reuniune, se va pune pre nisce base, cari dau

garantia destula de unu progresu durabilu si de trainicia. —

Este la noi, la romani, universală credință, ca crescerea generațiilor noastre o vom poté face numai prin școle confessionale. Această credință ne-a fost punctulu de manecare in intrég'a noastră desvoltare culturală. Si a fost de siguru o idee nimerită, ca atunci când am ajuns, se-ne gândim la infientierea unei școle pentru crescerea fetițiilor romane din Aradu si juru, această credință o vedem intrupata in statute si in suplementulu de statute.

De aceea puternica convingere avem, ca opulu celu mare, ce se intentionéza a-se realizá priu această reuniune, — va fi imbratisiatu cu tóta caldura de intregu publiculu nostru. Publiculu din Arad si juru a datu multe dovedi, ca este totdeun'a gat'a a jertfi din obolulu seu pentru scopuri de cultura. Si constatatu este, ca acestu publicu a sacrificatu totdeuna, ori din ce parte i-s'a cerutu ajutoriu pentru scopuri culturali.

Cu atât mai vertos suntem siguri, ca acestu publicu va sacrificá pentru scopurile acestei reuniuni, carea prin infientierea unei școle de fetitie cu internatu aici in Aradu intentionéza a serví imediatu trebuințelor culturali ale inteligentiei si poporului nostru si in specialu trebuințelor inteligentiei si poporului din Aradu si comitatele invecinate.

Incheiandu ne tienem de detorintia, cá in numele scopului sublimu se rogâmu pre toti, pre cari ii-privesce, se concurga dupa puteri cu denariulu loru pentru scopurile reuniunii.

Ne dâmu noue insine ceeace dâmu acestei reuniuni. —

Este mare deosebirea pentru parintii, cari au prunci de școlă, dacă școl'a, in carea voiescu si potu se-ii crésca, este aprópe, seau departe, precum de alta parte multu trebuie se-se gândésca omulu, când si-trimete prunculu la școlă, ca in manile cui lu-incredințéza.

Școl'a infientianda in Aradu, sperâm, ca ne va scuti de tóte aceste nedumeriri. Este si va fi o școlă, a noastră, o școlă aprópe pentru o multime de familii romane, o școlă, in carea administratiunea si instructiunea se va manú in sensulu vecinicelor principie ale evangheliei.

Garantia destula, credem noi, pentrucá inscriendu-ne de membri, si contribuindu cu denariulu nostru, se scimu inca de acum dela inceputu, ca ceeace dâmu pentru scopulu acestei reuniuni, noue ne dâmu.

Frecuentarea școlii.

II.

I-vine greu omului cu putiene mijlóce a trai si a luptá cá ómenii, pre cari ii-vede, ca dispunu de mijlóce multe.

Asia este facutu, bagu seama, omulu, cá dacă

vede pré altulu mai inaintatu, decât elu, se-se deprimeze, si se-se descurageze.

Si cam asia, ni-se pare noue, ca o patimu cu școlele noastre elementarie. Cu potintia este, ca la multi din noi ne va fi lipsindu credință, ca școlele noastre in starea si cu mijlócele, de cari dispunu, nu potu se ne mantuiésca.

Ne-am incercatu in numerulu trecut se vededim, ca nedrépta si neadeverata este această credință.

Langa cele dise atunci vom mai adaoge astadi, ca asia au intocmitu Ddieu lucrurile in lumea această, cá din micu se-se faca mare. Si precum pomulu celu mare si uriasiu trebuie se-si iea inceputulu din o sementia mica: tocma asia nu póte se fia nici vorba de școle mari acolo, unde mai antaiu nu au existatu școle mici.

Invetiamentulu predandu prin școlă trebuie se ni-lu inchipuimu cá si unu edificiu. Fundamentulu acestui edificiu lu-forméza școlele elementarie, paratii școlele medie, ér coperisiulu universitatea.

Noi in eparchi'a Aradului ne gasim pana acum lucrandu la ridicarea acestui edificiu maretiu numai la fundamentu. Lucrâm adeca de asta data numai la inmultirea si intarirea școlilor elementarie.

Si asia credem noi, ca dacă această este astfelu, n'avem nici celu mai micu motivu de superare.

A fost unu timpu, când n'am avutu școle elementarie. Ér dacă astadi le avem in form'a, carea le avem, atunci avem neaperatu astadi o positiune mai favorabila, precum o am potutu avé această in trecut. Apoi mai au o parte buna școlele noastre elementarie, si anume, ca dacă ele voru lucrá si produce róda, dacă ele ne voru ridicá si inaintá poporulu, atunci școlele medie si superióre se voru ridicá de sene.

De aceea noi in ameliorarea frecuentatiunii școlare am procesu dela credință in puterea de viață si activitate a școlilor noastre.

Se avem si se ne formâmu această credință toti câtii avem interesu de școlă, si atunci nu se póte cá această credință se nu ne inspire mintea si intielectiunea, cu carea se potem afla mijlócele corespunditóri.

Pentruce?

Școlele elementarie au se invetie si propuna in elemente tóta scienti'a si tóta invetiatura, de carea are trebuință fiecare omu in această lume.

Va se dica in școl'a elementaria dupa planulu nostru de invetiamentu materialulu, cu care are se lupte invetiatoriulu este fórte multu. Pre de alta parte elevii școlilor noastre vinu de acasa cu fórte putiene cunoscintie. Ba póte ca vinu chiar cu unu felu de spaima facia de școlă.

Este lucru, greu si sarcina mare școl'a pentru invetiatoriulu nostru, si langa această se mai adaoga apoi si alte multe neajunsuri, si anume: salariulu

este in multe locuri putienu, si nici acel'a nu-lu capeta invetiatoriulu in totu loculu regulatu.

Tóte aceste imprejurări depriméza pre invetiatoriu si mai cu seama pre invetiatoriulu teneru. Din acésta stare psihica nu póte urmá, decât numai doue lucruri, si anume : daca invetiatoriului i-s'a inspiratu diu scól'a pedagogica credinti'a, ca numai prin luptá cu relele si neajunsurile póte se ajunga la bine, seau ceeace altcum numimu si vocatiune catra cariera, atunci credinti'a lui in santieni'a causei, pentru carea lupta, lu-face, se tréca priu tóte greutátile si din tóte se póta esi invingetoriu. Unu astfeliu de invetiatoriu si-face locu prin tóte greutátile. Elu trece din biruintia in biruintia si cá biruitoriu traiesce, cá biruitoriu móre.

Er sporiulu ?

Sporiulu se vede, si se cunoáse. Ómenii din satu lu-intielegu, lu-sprinjinescu in tóte, si lucrurile mergu bine, ér de lipsa de frecurtare nu este nici cea mai mica plangere prín astfelin de locuri.

In locurile inse, in cari invetiatoriulu, si mai cu seama invetiatoriulu teneru se lasa, se fia deprimatu de grelele imprejurári, cu cari are se lupt'a, usior se póte intemplá, cá densulu se cada in starea tocmai contraria stárii omului cu vocatiune de cariera, si anume : se cada in acea nefericita stare : de a lucrá, cá se fia lucratu, si fara prevedere si fara durere de inima facia de sporiu si rezultate.

De aceea mijloculu celu dantaiu si celu mai puternicu, mijloculu, dupa care urméza tóte celelalte — intru ameliorarea frecuentatiunei scolarie este : credinti'a invetiatoriului in chiamarea ș'a si in chiamarea scólei.

N'am disu nimicu nou, cand am enunoiatu acést'a, pentruca ceeace am disu aici, este numai o repetire a aksiomei staverite de pedagogia : „scól'a este invetiatoriulu.“

Si siguri suntem, ca omu nu esista intre invetiatorii nostri, cari se nu fia inspiratu de sublim'a lui missiune.

Dar tare ne tememu, ca potu se fia intre invetiatorii nostri ómeni, pre cari se-i deprimeze imprejurárele dilnice, intre cari viiéza si lucréza. Celu putien cifr'a nefavorabila a frecuentatiunei scolarie cam pre acésta córda ne vorbesce.

Nu scriem acestea, cá se vatamám pre cinev'a. N'am vatamatu pre nimenea in decursulu celoru unspredece ani, de cand scriem in acésta fóia. Cu atât mai putien vom fi vre odata in stare a vatamá vre odata pre vre unii dintre impreuna slujitorii nostri la opulu celu mare alu creșterii neamului romanescu.

Frecuentatiunea scolaria inse trebue se-ne faca pre toti mai ganditori, si gandindu neaperatu trebue se incepemu lucrarea de imbunatatire mai antaiu esaminandu-ne pre noi ceice manuámu imediatu instructiunea in scólele nóstre elementarie.

Vom reveni.

Santire de biserică.

Duminec'a trecuta se santi biseric'a de nou edificata in comun'a Arpatacu din Archidieces'a transilvana.

Despre actulu santirei acestei biserici cetimu in „Telegrafulu Romanu“ urmatórele :

Dumineca Escelenti'a S'a, Domnulu metropolitu pelanga asistenti'a domniloru archimandritu Dr. II. Pusicariu, protosincelu Nicanoru Fratesiu. a protopresbiterului I. Petricu a protodiaconului Sergiu Medeanu si a altoru preoti dimpregiuru, celebrá servitiulu divinu cu pomp'a indatinata, in biseric'a din Feldióra fiind multu poporu adunatu in biserică nu numai dintre credinciosii romani, dara si dintre cei de alte confesiuni. La ridicarea frumsetii servitiului divinu in decursulu carui'a se chirotoni de diaconu clericulu absolutu Georgiu Opré alesu de preotu pentru parochi'a din Huniadór'a mult a contribuitu chorulu localu bisericescu din 4 voci, bine instruitu de parochulu nostru din Feldiór'a Iosif Micu.

La incheierea servitiului divinu Escelenti'a S'a tienu unu cuventu pastoralu catra poporu, care asculta cu mare sete cuvintele, ce esiau din gur'a inaltului loru pastoriu sufletescu, éra dupa terminarea lucrari-loru rituale, Escelenti'a S'a visitá localitatile scolare, unde erau adunati copii de scóla. De aci merse la quartiru unde primi corporatiunile bisericesci si politice locale, apoi si alte deputiini din Brasiov si pe privati. Dnpa pranzulu de gala datu in onórea Escelentiei Sale in cas'a domnului Muntén, sub conductu de carutie si calareti Escelenti'a S'a in trecerea spre Arpatak visita si biseric'a din Heghigu unde tinu la poporulu numerosu adunatu in biserică cuvinte de imbarbare spre lucrurile cele bune si de folosu. In comun'a acésta ca in prima comuna a tractului Treiscauneloru fu bineventatu de protopresbiterulu tractualu Dimitriu Coltofeanu, mergendu mai departe ajunsa Escelenti'a S'a pe la 4^{1/2} in Arpatac, unde dupa bineventare prin parochulu localu Dionisiu Nistoru si dupa respunsu din partea Escelentiei Sale, trase in quartiru la parochulu localu.

Indata dupa sosire se facura pregatirile de lipsa pentru actulu santirii. La timpulu indatinatu se tienu in biseric'a veche vecernic'a cu lithia si utroni'a, ér a dou'a di in diu'a santului Dimitriu se aduserá din biseric'a cea veche móstele si tóte odorele santite in procesiune serbatorésca in biseric'a noua.

Servitiulu divinu propriu alu santirii bisericeii, care se esecuta cu multa pompa si precisiune se incepù la 9 óre si durá pana la 11^{3/4}; dupa terminarea santirei si a unui discurs pastoralu din partea Escelentiei Sale catra, poporulu ce numai incapea in biseric'a destulu de spatiosa sé celebrá priu'a liturgia in acea sta biserică, in decursulu carei'a cooperá chorulu bisericescu din Feldióra, ér diaconulu Georgiu Oprea fu santitu intru preotu pentru parochi'a

din Huniadóra. Erá cev'a imbucuratoriu si chiar incantatoru a vedé cu câta sete si indestulare sufletésca privea poporul adunatu in biserica din intregu tinutulu Treiscaunelor la servitulu de santire a bisericii si la cel al santei liturgii, la a carui trumsetie, fie atinsu spre onórea parochului Iosifu Micu ca diriginte mult a contribuitu corulu din Feldiór'a.

Dupa stropirea poporului cu apa santita, terminandu-se servitulu divin la órele 1 1/2 Escelenti'a S'a primí la cuartirulu seu deosebite deputatiuni din locu si tienutu; apoi participa la prandiulu comunu datu in localulu scólei comunale. In decursulu prandiului se tienura mai multe tóste, între care, erlu dentaiu din partea Escelentiei Sale pentru Maiestatea Sa imperatulu si regele nostru Franciscu Iosifu, apoi pentru inaltulu regim alu tierii, ca se-si póta impliní misiunea grea si datorinti'a deopotriua catra toti si pentru comun'a bisericesca din Arpatak in care s'a seversitu unu actu bisericescu de atâta insemnatate. Toastà apoi protoprovsviterulu tractualu Coltofeanu pentru Escel. Sa Dlu arhiepiscopu si metropolitu.

Au mai urmatu si alte tóste, între care amin-timu pe celu tienutu de parochulu localu in sanata-tea titoriloru fruntasi, cari erau de fatia in persónele dloru Dimitriu Cioflecu, Ioan Coltiescu etc. Amintescu la acestu locu aceea ce eram datoriu mai susu a atinge ca adeca Escelenti'a Sa la finea liturgiei in semnu de onóre a prezentatu titoriloru si epitropului bisericii câte unu esemplaru din actulu comemorativu tiparitu si subscrisu de preotii slujitori despre santi-rea bisericii din Arpatak.

Dupa incheierea prandiului, la care au participatu afara de unu numeru insemnatu de onoratorii si unii proprietari din locu de nationalitate maghiari si pretorele cercului, Escelenti'a S'a porní din Arpatak între aclamatiunile cele mai calduróse ale poporului in trasura de gala pusa la dispositiune de baronulu Szentkeresztzi si dupa ce in cale cercetâ — sér'a fiindu — biserice'a din Bodu, remase preste nópte in San-petru in cas'a parochului localu Nicolau Fratésiu. —

Marti in oarele diminetii cercetâ biserice'a locala dandu sfaturi bune poporului adunatu; apoi seversi rugaciuni de deslegare la mormintele familiei zelosului parochu localu, si dupa unu scurtu dejun plecà spre Brasiovu petrecutu de mai multe trasuri cu o multime de inteligenti veniti dela Brasiovu spre intimpinare. Inaintea bisericii evangelice luterane din San-petru fû intimpinatu Escelenti'a Sa de eruditulu parochu evangelicu localu cu intregu presbiteriulu in costumele loru antice serbatoresci.

Sositu la Brasiovu, trase in cuartiru la protoprovsviterulu Ioanu Petricu si immediatu visita gimnasiulu nostru si celelalte scole centrale din clasa in clasa, tragendu informatiuni despre starea si cursulu invetiamentului. Tienù apoi o conferentia cu profesorii

despre interesele institutului. Primi apoi la cuartiru deosebite corporatiuni si deputatiuni, dintre care a-nume cu reprezentanti'a comunei grecesci dela biserice'a Stei treimi intretienu unu discursu lungu si de siguru importantu, referitoriu la unu incidentu regretabilu, care se petrech in dilele din urma la aceea biserica. Totu asia mai continuà dupa prandiu conferenti'a cu profesorii scóleloru centrale despre unele si altele referentie speciale ale gimnasiului; ér sóra se reintórse Escelenti'a Sa spre Sibiu insotitu pana la gara de vr'o 10 trasuri ale fruntasiloru brasioveni, lasandu dupa sine cele mai bune impresiuni si multiamire pentru sacrificiile aduse in interesulu bisericeii si alu scólei.

Noi incheem acestu scurtu raportu alu nostru cu aceea espresiune a dorintiei nóstre, ca Dumnedieu se intarésca cu senatate pe Escelenti'a Sa Parintele nostru arhiepiscopu si metropolitu Miron spre a puté intreprinde mai multe asemenea calatorii folositoare pentru poporul incredintiatu pastorii Sale sufletesci.

O.

Epistolele parochului betranu.

XI.

Iubite nepóte! Mi-a batutu unu cuiu in capu scrisórea parochului teneru, pre carea o-ai publicatu in fóia mai dilele trecute.

Se vedi, iubite nepóte, cu imbunatatirea stării preotului se ocupa lumea, de cand este biserice'a si crestinatatea. Si cum va fi de róndu lumea in lucrulu acest'a se pare ca nu este dástul de intielépta. Si cá de pilda me provocu la imprejurarea, ca desi biserice'a romano-catolica este cea mai bine situata materialmente, totusi aici la noi in Ungari'a se tienu conferentie preste conferentie pentru ameliorarea stării materiale a preotiloru.

Va se dica greu lucru m'a intrebatu pre mine parintele teneru, se-i deslegu eu adeca o intrebare, pre carea nu o-a potutu deslegá nici venerabilele sínóde eparchiale, nici maritulu congressu.

Ca tóte acestea daca m'a intrebatu odata unu frate mai teneru de unu lucru, eu i-voiu raspunde. Sciu de pre acum, ca dóra respunsulu meu nu va fi celu mai nimeritu; dar respondiendu-i eu cu bunavointi'a veduvei din evangelia, carea a aruncatu doi denari in lad'a bisericeii, am tóta nadejdea, ca mi-va ajutá Dumnedieu se-i respundu pre placu, si respunsulu meu se póta, se ajute causei. Dar acestu respunsu alu meu i-lu voiu poté dá parochului teneru numai dupace me voiu mai gandi, si póte ca numai in anulu viitoriu.

Pentruca se vedi, iubite nepóte, mie cá omu betranu mi-este cum greu a vorbi cu Dvóstra cei teneri, dupace asia ne spune dicetóri'a romanului: ca tenerii sciu mai multe, ér cei betrani mai putiene. Sfersindu de astadata cu parochulu celu teneru mi-permitu a-ti descoperi si urmatóri'a intemplare.

Mi-am aprinsu paie-n capu cu parintele pop'a Michaiu pentru scrisórea mea cea din urma. Intr'o di dupa vecernie écata ca vine parintele pop'a Michaiu la mine c'o falca-n ceriu si cu un'a in pamentu, de gandean ca sta se-me manance. S'a superatu parintele Michaiu, ca l'am asemanatu cu vermele din radecin'a chreanului. Si apoi epistol'a mea o-au cetitu coristii, si fiend unulu intre ei mai nesdravenu a inceputu a ride, si a face batjocura dintrensulu, ba a inceputu a-i dice vermele din radecin'a chreanului. Si omu cinstitu fiend parintele Michaiu s'a superatu focu pre lucrulu acest'a. Intr'aceea dupace l'am capacitatu, parintele Michaiu s'a liniscitu, si a remasu lucrulu intratát'a.

Necazulu parintelui Mihaiu mi-a datu inse o ideia, de carea asia credu eu, ar fi bine se-se ocupe fratii preoti si mai cu seama preotii teneri.

Romanulu, precum se scie, este din firea lui glumetiu, si cand are ocaziune de gluma, nu o lasa nefolosita. Si mai pre urma glum'a frumósa nu strica nimenui nimicu. Cu glum'a amesteca inse romanulu bucuros si câte putiena batjocura. Intre botjocurile de acésta natura cea mai usitata este acea nefericita datina, pre carea o au satenii nostri de a-si dá unulu altui'a nume de batjocura. Apoi astfelu de nume de batjocura de multe ori au si sate intregi.

Lucrulu acest'a nu este nici bunu, nici frumosu. Si mai cu seama nu este bunu la poporulu nostru, pentruca poporu cu fantasia desvoltata fiend romonulu, când aude, ca cutare nu-i dice pre nume, ci i-da unu nume de batjocura, apoi nici elu nu-i remane detoriu, si elu se pune pre ganduri, si iute si de graba afla si elu vre unu nume de batjocura pentru celu ce l'a batjocuritu. Ér din aceste nume adesea se nascu certe si nentielegeri, cari de multe ori sunt isvorulu multoru rele.

Apoi la noi romanii detorinti'a oricarui omu este, cá se caute, si încát se póte se impace nentielegerile, pentruca nentielegeri si certe si de altcum sunt destule prin satele nóstre. Si eu asia gandescu, ca daca noi preotii si invetiatorii vomu luá seriosu in mana lucrulu acest'a, vom poté ajuta multu, tocma asia, precum am facutu si pana acum câte cev'a.

Ér acést'a, dupa credinti'a mea ar fi mai cu seama afacerea preotiloru teneri, cari dupa starea loru sunt avisati a face studie din firea si psihologi'a tieranului romanu.

Si pana cand vom poté se studiiám mai multu in punctulu acest'a, eu am observatu unu lucru, si anume: daca celu poreclitu si batjocuritu prin cutare nume de batjocura, nu se supera, cand i-lu spune cinev'a in facia, a dou'a óra nu i-lu mai dice, ér daca se supera, a dou'a di i-lu dice totu satulu.

Si opiniunea publica a sateloru este mare putere la noi, la romani.

Romanulu tiene multu la imprejurarea, ca se fia

cinstitu, si se aiba trecere la ómenii din satulu lui. Pentru acésta cinsto se sbate romanulu se fia biráu la satu, se faca ospetiu mare, cand si-insóra feciorulu, seau si-marita fét'a, se faca pomana frumósa si bogata, cand i-móre tataseu, se faca ficeci sale haine de matase si altele.

Acestea sunt asia si nu altcum in satele nóstre.

Dar eu am bagatu de seama unu lucru, si anume, ca daca s'ar pune cinev'a, cá din opiniunea publica a sateloru se faca o putere in cele bune, precum de multe ori putere mare este in cele rele, atunci am avé in satu pre langa biserica si scóla si o a trei'a putere, dora mai mare, decât amendoue cele dantaiu si am poté indreptá multe.

Acést'a am ganditu eu se-o dau de tema parochului teneru, si acceptu dela densulu respunsu in priviuti'a acést'a.

In cestiunea unei scóle de fetitie.

„Nu ne trebue scóla de fete.“ Astfelu de cuvinte le rostescu durere, mai multi parinti si respective poporenii de ai nostri din Izvinu: — Ei reflectéza adeca la cererea se ne lipsimu ficele de celu mai nepretiuitu tesauru — de lumin'a mintii si invetiatura, ér pre fitórele mame se nu le cultivámu, nici se nu le pregatim pentru ceva mai bunu, căci dican respectivii: noi nu suntemu nemti, nici jidovi, — noi suntem plugari si fetele nóstre plugaritie, — invetie ele furc'a si resboiulu, ca nu le facem preotese, ca se mai scie si carte.

Da, da. Nemtii, jidovii si altii, toti au lipsa de scóla, pentru-cá in scóla invétia ei multe celea, ér invetiatur'a e buna, e avutia mare. Singuri noi romanii mai stamu si adi pre langa dis'a: cum au traitu mosii nostri, vom traf si noi.

Intrebu: óre nemtii, jidovii si altii, facu ei din fetele loru totu numai preotese, seau ce felu de interese i-conducu pre ei la iubirea de scóla?

Se luám unele esemple. O mama ar dori se trimita epistola catra fiulu ei, carele e dusu mai departe, dar nefiendu ea la scóla in teneretie, e nevoita se mérga la atare carturariu se-i scrie, adeca, se-i descoperé acestui'a mai antaiu tainicele ei simtieminte si dorintie, care de altu-cum n'ar fi avutu voia se le scie altulu. Óre nu erá cu multu mai bine, daca ea singura ar fi sciutu serie câte ceva? Cât de bine i-ar fi prinsu ei acum amblarea la scóla!

Am saditu doi pomi intr'o gradina, pe unulu l'am grijitu bine, pana-ce a crescutu si l'am nobilitatu; pe celalaltu inse l'am neglesu. Inse dela unu timpu ambii acesti pomi incepu se rodéscu. Ore ale carui póme vor fi mai bune? Dar cand e verb'a, ca se ne ingrijimu, si se dăm o educatiune buna filoru nostri, óre cum si cu ce vom asemená noi acést'a? căci ce póte fi mai sublim intre tóte bunatatile lumii pentru bunii si adeveratii parinti, de cât a avé fii buni, bine educati si fericiti!

Se ne intrebám inse despre folosulu ce-lu avem de la scóla. Obiectulu primu pentru ori ce scól'a elementara este, si trebue se fia „religiunea.“ Aci invétia micuti rugatiunile cele sante si a cunósce pe Ddiu, ér mai incolo ei se vor deprinde si cu alte invetiaturi din religiunea crestina. Deci, iubiti parinti, éta vedemu ca prin scóla se edifica religiositatea, si se plantéza virtutea crestina in inimile inocentiloru; cum dara am poté noi inchide usi'a

scólei dinaintea fiiceloror noastre, si se le lipsimu de acestea bunatáti, de óre ce tocmai ele — cá fiitóre mame — au se fia primii dascalii educatori in familia, o chiemare acést'a destulu de grea si plina de responsabilitate, cáci e vorb'a de a nobilitá si educá pre omu.

Dupa religiune urméza imediatu „limb'a romana,“ apoi scrisulu si cetitul, computulu si alte cunoscintie nedispensatu necesare in viéti'a de tóte dilele. Intrebu: óre nu sunt acestea invetiaturi bune si de folosu plugariéloru seau económeloror noastre? Óre necorecta si gresita se ne fia procedur'a, daca am datu voia fiiceloror noastre, se-si cultive limb'a materna, cari la romanii cei vechi érá pretiuíta mai multu de cât chiar viéti'a; daca ele voru sci ceti, scrie, computá s. a.?

Dar ne scótem totusi cu furc'a si resboiulu, astfelu voru adauge unii si altii.

Bine. Avem totu dreptulu, se ceremu de la superioritátele nóstre, ca acolo, unde sunt si invetiatoresc, furc'a si resboiulu, acestu ramu de prim'a calitate si atât de folositoriu pentru industri'a domestica la noi se nu lipsésca din scóla, ci se-si iea primul locu între lucrururile de mana femeesci: N'avemu inse dreptu de a ne pronuntia contr'a scólei de fete, si cu atât mai vertosu nu, pentru-cá alte popóre ne-a intrecutu mai de multu si numai încéta cu scól'a.

Ca cum au trairu mosii nostri, de acést'a vor fi sciutu singuri ei mai bine; éra noi — urmatorii lor de astadi, avem se ni-o insemnám bine, ca nu mai insemnám porti'a cu „râbojulu,“ ci ne-am indatinatu a lucrá cu pén'a. Apoi daca vedem, ca chiar si unele elemente naturale a devenitu scolarii omului numai prin invetiatura; daca vedem ca alte popóre se ajuta si se fericescu prin amblarea la scóla, óre noi — poporulu romanesc se nu mai inaintam si se nu parinimu invetiatur'a!

Femei'a romana cere astadi cu totu dreptulu si ea cultura, éra noi cesta-laltu secsu avemu se-i dâm mana de ajutoriu intru tóte; cáci numai ea singura ne póte face oglinda inainte lumii, daca am progresatu seau ba, si éra numai ea singura ne este busol'a cea mai fidela catra tient'a perfectiunii.

Ioanu Mateic'a,
invetiatoriu.

Conferinti'a pastoralá din protopresviteri'a Homorului in Bucovin'a.

(Continuare si fine.)

La provocarea presiedintelui ocupa locul de protocolantu conferintialu preotulu espositu Stefanu Pavelu. Deoi predau elaboretele teologice urmatorii parinti: Atanasiu Procopovici (5 teme), Petru Boc'a (5 teme), Dimitriu Popesculu (4 teme), Dimitriu Pasicanu (5 teme), Stefanu Pavelu (5 teme) si Amfilochiu Boc'a (5 teme.)

Fiindu timpulu inaintatu, s'a lasatu cetirea si pertratarea elaboretelor.

La ordinea dilei suntu in urm'a cerculariulu protopresviterescu din 20 Noemvre (2 Decemvre) 1886 Nr. 231 urmatórele obiecte:

1. Reproducerea protocolului conferintiei din anulu trecut, in urm'a carei'a este de a impartasi emisulu consistorialu din 16/18. Iuliu 1886 Nr. 2711 ad. punctum V. ala amintitului protocolu.

2. Publicarea consemnarii preotiloru restanti cu solvirea platii pentru tipografi'a archidiecekana.

3. Desbaterea despre inbunatatirea, respective inmultirea si fructificarea baniloru discului bisericescu in folosulu bisericei amesuratu emisului consistorialu din 18/30 Martie 1886 Nr. 1131 promulgatu prin cerculariulu protopresv. din 2/14 Aprile 1886 Nr. 83.

4. Pertratarea despre starea ponomariloru bisericesci, cari dupa sciri private ici-colea respingu insarcinarea inde-detoriloru din lips'a platii cuvenite.

5. Propuneri libere.

6. Alegerea unui asistinte protopresviterescu.

ad. I. Presiedintele provóca pre protocolantulu Stefanu Pavelu, ca se citésca protocolulu conferintiei din anulu trecut; si emisulu consistorialu din 16/28 Iuliu 1886 Nr. 2711 ad. punctum V. alu amintului protocolu. Protocolulu se citeste si se verifica fara observare; totu asi'a se citeste si emisulu amintitu.

ad. II. Presiedintele publica consemnaciunea preotiloru restanti cu solvirea platii pentru tipografi'a archidiecekana si-i indémna cu tóta puterea cuventului la implinirea cât mai curenda a obligatiunii lor, aducendu inainte, cum-cá cu traganarea atât de indelungata cu solvirea platii fagaduite isi dau respectivii inisi-si testimoniu de saracia, insa nu pe atât materialu, cât moralu. Pe de alta parte cu aceasta traganare i-se facu inaltului nostru scaunu spiretualu multe incurcari si neplaceri.

La acésta indemnare aduce inainte par. Petru Boc'a, parochulu din Stulpicani, cum-cá elu iuca este unulu dintr'aceaia-ce din sum'a subscrisa n'a solvitu inca nemica, insa aceasta n'a facut'o din nevrere, ci din neputinta fiindu-cá imprejurările nefavorabile, in care se afla, nu i-au concesu pana acum'a a-si implini fagaduinti'a; acum'a insa, devenindu ele mai favorabile, se obliga cu tóta taria, de a solvi sum'a restanta de 24 fl. in rate lunarie câte de 4 fl., din cari prim'a rata o solvesce astadi. Ceia-lalti restantieri promitu, ca nu dupa multa intardiare vor solvi plat'a detorita.

ad. III. Face par. Atanasiu Procopoviciu propunerea, ca preotulu se fia fórté precautu cu imprumutarea baniloru discului — preotulu adeca se imprumute numai acelor'a din poporeni, de cari are firm'a convingere, cum-cá la timpul hotaritu vor avé puténtia si vointia, de a întórce banii imprumutati dinpreuna cu doband'a; caci sperinti'a facuta in privinti'a acést'a in parochiele nóstre a aretatu si arata pe deplin, cum-cá cu imprumutarea baniloru discului la poporeni din caus'a decadintiei materiale au patimitu si patimesce mai alesu in timpul presentu acesta avere bisericesca fórté multu; dela bisericelile iuse unde se afla capitaluri marisóre de bani, se se depuna o parte spre sigura fructificare in cas'a parsimoniala din Cernauti oprindu-se o suma disponibilá de bani in lada pentru imprumutarea la poporeni si pentru trebuintiele eventuale ale bisericei; marimea acestei sume se se statorésca dupa bun'a chibzuinti'a a pastorilor referitivi.

Propunerea se primesce fara obiectare.

ad. IV. Face par. Amfilochiu Boc'a, parochulu din Bucioi'a propunerea, ca prea Venerab. Consistoriu se binevoiesca a indrumá pentru viitoriu, cá ponomarii bisericei cápete salariu din fondulu relegionariu. Spre intarirea acestei tronerii aduce inainte numitului parinte impregiarca, pum-ca plat'a, ce li este fagaduita ponomariloru din parcea comunelor, nu li-se da regulatu si la timpu; ba in cele mai multe comune se audu ponomarii plangandu-se, cum-cá ani intregi n'au primitu nimicu dela comuna; caus'a acestei impregiarari nu póte se fia asi'a de multu saraci'a materiala a comunelor, pe cât chivernisirea cea rea cu averea comunalá din partea antistiloru comunali. Si apei precum e plat'a ponomariloru asia li e si treaba; ei nu-si implinescu, cum se cuvine, detorintele; servitiulu loru atât in biserica câtu si afara de biserica nu este deplinu. Si voindu preotii sa apere fati'a cu comun'a drepturile ponomariloru in privintia acesta, ei vinu in pusetiunea neplacuta, de a arató astfelu de negligintie din partea antistiloru comunali la capitanaturi, ca se necesi-

teze pre antisti la solvirea platii. Cu acésta pâsire inse nu arare-ori intra preotii in conflicte neplacute cu antistii, apoi se nasce ura si dusmani'a intre ambi conducetorii comunei, cari impregiurari aduca cu timpul urmari fórtá daunóse pentru pastorii'a snfletéscá. Inse capetandu ponomariulu plata regulata va fi si servitiulu regulatu.

Propunerea se primesce unanimu.

ad. I. Parintele Atanasiu Procopoviciu, parochulu din Draguiesci, se anuncia éra-si le cuventu si vorbesce in urmatoriulu modu : On ; adunare ! „Noi suntemu asia de fericiti, a avé in person'a pré Cucerniciai Sale parintele Michailu Iliutiú unu conducetoriu vrednicu de tóta laud'a (sa traiesca !). Caracterulu lui personalu contienetóte calitátile unui adeveratu protoiereu ; elu conduce afacerile protopopiatului nostru acumá doi ani de dile dupa marturi'a unanima a parintiloru acestui protopopiatu cu unu tactu corespundietoriu unui adeveratu prepositu, cu o blandetia si finétia adeveratu preotiesca si cu destula in-tieplepciune si prudintia pastoralá. Pé langa tote calitátile aceste frumóse, cu cari este impodobitu conducetoriulu nostru, trsbue se constátamu cu óresi-care machnire snfletéscá, cum-cá din partea Inaltului nostru scaunu spiretuali pana acum'a inca n'a urmatu decretarea conducetoriulu nostru de protopresviteri stabilu alu acestui protopopiatu. Deci, fratiloru credu eu, cumcá voiú vorbi in sensulu fratielor Vóstre a tuturor'a, daca acést'a ocaziune voiú face propunerea, ca pré venerabilulu Consistoriu se bine-voiesca dupa a S'a bunetate a decretá pre conducetoriulu nostru de protopresviteru stabilu in protopopiatulu nostru spre multiamirea nostra in genere si a conducetoriulu nostru in specialu.

Propunerea se primesce unanimu cu aclamatiune.

Parintele Michailu Ieremieviciu, parochulu din Berchisiesci, face propunerea, ca pré venerabilulu Consistoriu se bine-voiesca a influentiá asuprá diregtoriiloru chiamate, ca a) ele in scopulu sporei binelui materialu alu comunelor se controlédie mai bine modulu de administrarea averiloru comunale din partea antistiloru comunali, si sa lucre, ca averile comunale se se intrebuintieze spre sporia binelui comunalu, nu inse spre inavutirea antistiloru si scriitoriloru ceace se intempla in cele mai multe comune ; b) se necesitédie pre antisti la cercetarea regulata a bisericii in fia-care duminéca si serbatóse si se li operéscá antistiloru, cu taria odata pentru totudéun'a tineréa adunariloru comunale in aceste dile in timpul servitiulu d-dieiescu ; acea-ce se practica in timpul presentu in cele mai multe comune si care impregiurare este o cauza din cele mai insemnate a cercetarii slabe si neregulate a bisericii din partea credintiosiloru ; c) se necesitéze pre antisti la sprijinirea activa si sincera a preotiloru in intreprinderile lor referitoare la radicareá poporului in privinti'a morala, precum sunt : sprijinireá cercetarii regulate a bisericii din partea credinciosiloru si in specialu sprijinirea cercetarii regulate a catechisatiuniloru din partea tineretului delaturarea concubinateloru, oprirea tineretului, de a petrece in timpul noptii in jocuri si sburdaciuni prin carsme, pe la claci si priveghiuri ; si in urma d) ca organele chiamate sa necesitéze pre antisti la retinerea de tóte acele fapte in publicu, cari suntu demoralisatórie atát pentru poporulu verstuicu cât si pentru tineretu.

Propunerea se primesce unanimu.

Par. Petru Boc'a, parochulu din Stulpicani, face propunerea, ca prea venerabilulu Consistoriu sa bine-voiesca a indruma, ca si preotii sa priméscá salariulu anticipando ca invetatorii.

Propunerea se primesce.

ad. VI. Urméza alegerea unanima a par. Amfilo-

chii Boc'a, parochulu din Bucsoia, de asistinte protopresviteralu, despre care actu s'a facutu protocolu specialu.

Ne mai anuntiandu se nime la cuventu, protocolulu s'a inchieiatu si subscrisu.

Gur'a-Homoruii in 19/31. Decemvre 1886.

Stefanu Pavelu,
protocolantu conferintialu.

D i v e r s e .

* *Consistoriulu eparchialu aradani* este conchiamatu in siedintia plenaria pre Marti in 3/15. Noemvre a. c. la 9 óre inainte de amédi.

* *Conferintie literarie.* Directiunea asociatiunei aradane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu a decisu a arangiá in decursulu anului curentu unu ciclu de prelegeri publice.

* *Bibliograficu. Metodica pentru scótele poporale* este titlulu unui frumosu opu aparutu dilele acestéa in tipografi'a diecesei Aradului. Autoriulu acestui opu, unicu in felulu seu in literatur'a pedagogica romana este dlu profesoru Dr. *Petru Piposiu*. Opu este scrisu cu deosebita privire la necesitátile scóloru si invetiatoriloru nostri poporali, este unu feliu de „vade mecum“ pedagogicu indispensabilu pentru fiecare omu de scóla. Si pana cand vom poté se facem o dare de seama despre acestu interesantu opu lu-recomendám in deosebit'a atentiune a invetiatoriloru nostri si a tuturor ómeniloru de scóla. Pretiulu este 60 cr. si se póte procurá dela tipografi'a diecesana si dela dlu autoriu.

* *Socóta si multiamita publica.* Onoratu Comitetu parochialu ! Védiendu jertfele ce le aduceti intru radicareá unui lacasiu Ddieescu demnu de menirea-i santa si marétia, si cunoscendu si neajunsele cu care Ve luptati acum in aceste timpuri atát de grele pentru noi romanii, ne-avendu de nicairi sprijinu si avisati numai la puterea de viétia a poporului nostru, carele voesce se traiesca in legea sa stramosiesca in butulu tuturoru pedeceloru si greutátiloru ce ii stau in cale, cá unulu ce am crescutu in mijloculu Vostru si care am avutu parte de iudirea Vóstra intre tóte imprejurárele, miscatu de esemplulu celu plinu de lauda ce mi-lu dati ; grabescu a Ve trimite 100 fl. v. a. cá ajutoriu din partea mea la zidirea sf. bisericii din comun'a nóstra.

Seiti pré bine, ca eu nu am adunatu averi, din care se potu impartasi ajutóre, caci traescu si eu ca si voi din ródele munciei mele ; am pusu inse cev'a la o parte din ródele munciei mele spirituale si corporale scriindu si tiparindu pe banii mei o carticea cu titlu „Cugetári asupra cresterii omului“ in 300 de esemplare si menindu banii ce vor incurge din vendierea acestei carticele ca ajutoriu la zidirea bisericii nóstre.

Din vendierea acestei carticele am primitu :

- 1) pentru 231 de esemplare cu 40 cr. . . . 92 fl. 40 cr.
- 2) pentru 1 esemplaru dela Ilustritatea S'a
Dlu Dr. Eugeniu de Mocsónyi 5 fl. —
- 3) Dela mine pentru intregirea sumei . . . 2 fl. 60 cr.

Sum'a 100 fl. —

Restulu brosiuriloru parte le-am trimisu la redactiuni si societati de lectura fara bani si parte se mai afla nevendute.

Spese am avutu :

1) Cu tiparirea carticelii :	31 fl. 50 cr.
2) Cu legarea	5 fl. 50 cr.
3) Cu trimiterea esemplarelor comandate si vendute	2 fl. 50 cr.
	Sum'a 39 fl. 50 cr.

Primiti salutările mele fratiesci.

Caransebesiu in 16/28. Octomvre 1887.

Traianu Barzu, m. p.

asesoru referinte Consistorialu.

Cand aducem acést'a la cunoscinti'a On. publicu dreptu dare de séma despre banii primiti din vindierea brosiuriloru menite ca ajutoriu la zidirea bisericeii nóstre, care bani i-am si intrebuintiatu spre scopulu destinatu, totdeodate esprimam cea mai caldúrsa multiamita generosului si demnului fiu alu comunei nóstre. Dlui asesoru referinte Consistorialu Traianu Barzu, pentru acést'a fapta de binefacere precum multiamimu si tuturoru Dioru, cari au binevoitu a contribuí in favórea bisericeii nóstre prin cumperarea numitei brosuru.

Bacamezeu, in 23. Octomvre 1887.

Comitetulu parochialu gr. or. romanu.

* *Vindecarea ofiticei.* — Doctorulu Gareiu a presentatu nu de multu academieii de medicina din Parisu unu memoriu asupra tratamentului tuberculosei prin inhalatiuni cu acid fluorhidric. Elu face se stea bolnavii phisici in o camera de siese metri cubici de aeru incarcatu cu acid fluorhidric, timpu de unu césu in fiecare di. Din 100 tuberculosi tratati de susu numitulu prin acestu nou agentu terapeutu in timpu de unu anu de dile, dice ca : 35 s'au vindecatu 41 s'au amelioratu, 14 au ramasu stationari si 14 au muritu. Academi'a a numitu o comisiune compusa din dnii d-ri Procestu si Herard, ca se studieze acestu memoriu.

* *Scapatu dela mórte de o pasere.* — Imperatul grecu Basilius condamnase la mórte pe fiulu seu Leo pentru ca mai multi curtezi influenti, mai alesu unu órc-care Santabareus, au facutu pe imperatululu celu banuitoru se créda, ca Leo canta se-lu omóre spre a-i luá corón'a. Imperatés'a era cuprinsa de mare durere si mahnire ; damele de Curte plangeau cu dens'a. Se apropiatú diu'a executiunii nenorocitului si nevinovatului printiu ; imperatés'a incerca totu ce putu spre a muíá inim'a parintelui, dar inzadaru. Era in ajunulu dilei de executiune. In camer'a imperatesei era unu papagalú, care altadata facea multu hazu stapanei prin desteptaciunea s'a. Acum inse, cu inim'a stansa de durere, imperatés'a nu poté suferi palavrele paserei si de aceea ordona se o duca in parcu in vre-unu locu ascunsu. Putienu mai tardiu vení imperatululu Basilius in acelu locu si se asiediá pe o banca. In acelu momentu audi o voce dicendu cu unu tonu sfiútoru : „O Leo, fiulu meu!“ Imperatululu sari speriatu si asculta. „O Leo, fiulu meu, finlu meu!“, audi din nou imperatululu, apoi urma unu tipetu de durere, ce-lu facu se se cutremure. Era papagalulu, care in septemanile din urma nu audise alte vorbe dela nefericit'a sa stapana. Imperatululu, adencu miscatu, fugi din acelu locu sinistru, se duse in palatu si ordoná ca fiulu seu se fia imediatu liberatu. Ceva mai tardiu adevurul a esitu la lumina. Imperatululu se bucura ca s'a doveditu nevinovat'a fiului seu si ca insusi n'a comisú o fapta ingrozítóre ; ér imperatés'a nu s'a despartitu de pasere pana la mórtea s'a.

Concurse.

Pentru deplipirea postului de preotu impreunatu cu celu invetiatorescu din **Leautiu**, protopresviteratulú Halmagiului pe bas'a decisului consistorialu dto 2/14. Octomvre a. c. Nr. 3541 se escrie concursu cu terminu de alegere pe **30. Noemvre st. v. a. c.**

Emolumintele anuali sunt : venitele parochiale, cu salariulu invetiatorescu la olalta socotitu 395 fl. 5 orgii lemne lungi, cuartiru si gradina.

Recurentii vor avé a-si instrúá recursele cu documintele prescise in statutulu organicu, si adresate comitetului parochialu ale trimite protopresviterului tractualu Ioanu Groz'a, in Halmagiu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine : **IOANU GROZ'A, m. p. prott.**

—□—

In urm'a concessiunei Ven. Consistoriu diecesanu dto 4/16. Septemvre 1887 Nr. 3221 se escrie concursu pentru deplinirea parochiei a dou'a din comun'a **Usaseu**, in protopopiatulu Lipovei cu terminu de alegere de **30 de dile dela prim'a** publicare in fói'a oficiósa „Biserica si Scól'a“ cu acea observare ca alegendulu preotu, — din caus'a morbositatii actualului preotu, va avea a purtá si oficiulu parochialu si a administrá si parochi'a actualului preotu primariu fara nici o remuneratiune pre cand acelu preotu va fi morbosu.

Emolumintele sunt — jumetate din cele 2 sessiuni parochiale, birulu si stol'a indatinata, cari lóte computeate la unu locu dau unu venitu aprocsimativu de 600 fl. v. a.

Daca nu vor fi recurrenti de ajunsu cu calificatiune pentru parochii de class'a a dóu'a se vor primí in candidatiune si de cei cu calificatiune de class'a a trei'a.

Recursele adjutate conform presciseloru stat. org. si a Reg. pentru parochii si adresate comitetului parochialu a se trimite Pr. On. Voicu Hamsea, protopopu in Lipov'a.

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt avisati a se presentá in vre-o Dumineca séu serbatóre spre a-si aretá desteritatea in cele rituale.

Usaseu, 14/28. Septemvre 1887.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine : **VOICU HAMSEA, m. p. prott.**

—□—

Pentru statiunea invetiatoresca devenita vacanta din comun'a **Vadasu**, in inspectoratulú Siepreusiu, cottulu Aradu, se escrie concursu cu terminu de alegere pe **21. Noemvre st. v. 1887.**

Emolumintele sunt : 1) In bani gat'a 100 fl — 2) In bucate, grau si cucurnzu 18 sinice — 3) pamentu aratoriu si fenatiu 20 jugere 4) pamentu de pasiunariu 28 fl. — 5) lemne 6 orgii din care are a-se incaldí si scól'a, — 6) pentru curatitulu scólei 8 fl. — 7) pentru conferintie 8 fl. — 8) cuartiru liberu si géadina de legumi.

Recursele proviedute cu documintele necesarii respective cu testimoniú de calificatiune si din limb'a magiara, sunt a se trimite M. On. Dnu Ioanu Avram inspectoru scolaru in Miske p. u. Nagy-Zerénd, avendu competentii pana la diu'a alegerii a se presentá la biserica din locu pentru a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu.

Vadasu, la 12. Octomvre 1887.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu : **IOANU AVRAMU, m. p. insptoru scolaru.**

—□—